

CRNOGORSKI PREGOVORI: INFORMACIJE SAMO ZA ODABRANE

Autori: Jovana Marović, Stevo Muk

UVODNE NAPOMENE

Proces pregovora s Evropskom unijom stavio je pred Crnu Goru čitav set formalnih zahtjeva i preporuka za unapređenje javnih politika u okviru, za sada, 20 otvorenih poglavlja, od kojih su dva privremeno zatvorena. Dosadašnji tok pregovora karakteriše napredak u tehničkom ispunjavanju uslova za članstvo na jednoj strani, o čemu svjedoči i veliki broj otvorenih poglavlja, te manjak rezultata u praksi i selektivna dostupnost informacija o procesu, na drugoj strani. Iako su, do sada, crnogorski pregovori s Evropskom unijom, po mnogo čemu specifični i otvoreniji u odnosu na prethodna pridruživanja,¹ tri bitne novine vratile su proces, po pitanju transparentnosti, korak unazad, i to:

- donošenje odluka "iza zatvorenih vrata" o pregovorima u poglavljima koja se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, što je rezultat "naraštajuće" uloge i načina rada Savjeta za vladavinu prava;
- neprecizno i neobjektivno izvještavanje o sprovođenju akcionih planova za poglavlja 23 i 24 - *Pravosuđe i temeljna prava i Pravda, sloboda i bezbjednost*;
- nedostupnost mišljenja Evropske komisije o ključnom zakonodavstvu, kao i izvještaja ekspertskih misija EU.

SAVJET ZA VLADAVINU PRAVA – NOVO TIJELO, USTALJENI OBRASCI

Crnogorska struktura za pregovore o pristupanju Evropskoj uniji uspostavljena je u februaru 2012. godine, sa Kolegijumom za pregovore,² kao najvišim političkim tijelom odgovornim za razmatranje svih pitanja u procesu, na vrhu, i radnim grupama,³ po pojedinačnim poglavlji-ma za pripremu pregovaračkih pozicija, na dnu piramide.⁴ Za razliku od zemalja koje su do sada pregovarale za članstvo u EU, u Crnoj Gori je radnim grupama, i bez formalnog osnova, proširena nadležnost na pripremu akcionih planova za otvaranje pregovaračkih poglavlja. Osnov za dalje djelovanje radnih grupa stvoren je u martu 2014. godine, kada su odlukom Vlade određene nove aktivnosti kroz obavezno praćenje sprovođenja akcionih planova, od kojih zavisi napredak u pregovorima i, u krajnjem, samo zatvaranje poglavlja i pregovora. Rješenje za koje se opredijelila Vlada posebno je interesantno zbog toga što su, nakon što je završeno sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala krajem 2014. godine, te prestankom rada Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, Akcioni planovi za poglavlja 23 i 24 postali jedini strateški dokumenti za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, a radne grupe za ove oblasti *acquis*-a isključivi mehanizam za koordinaciju, sprovođenje mjera i izvještavanje. Uz to, pregovaračke radne grupe u Crnoj Gori od samog početka uključuju predstavnike nevladinog sektora, što je dobar model za transparentnost, kontrolu i kvalitet procesa. U skladu sa

1 Više o ovome dostupno je u nastavku teksta.

2 Čine ga predsjednik Vlade, potpredsjednici Vlade, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

3 Struktura obuhvata još i Državnu delegaciju koja predstavlja zemlju na međuvladinim konferencijama, Pregovaračku grupu koju čine, između ostalih, pregovarači po poglavlji-ma, Kancelariju glavnog pregovarača, kao i Sekretarijat Pregovaračke grupe. Vidjeti: Odluka o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, "Službeni list Crne Gore, broj 9/2012", od 10.2.2012.

4 Početna pozicija/dokument u okviru kojeg zemlja kandidat procjenjuje sopstvene kapacitete i stepen usaglašenosti zakonodavstva u okviru jednog poglavlja sa pravnom tekovinom EU.

novim pristupom EU po kojem se najzahtjevnija poglavlja otvaraju na početku, a zatvaraju na samom kraju procesa pregovora, radne grupe za poglavlja 23 i 24 su praktično prve formirane i djelovaće do samog pristupanja Uniji, dok su u drugim zemljama prestajale da funkcionišu i prije nego što bi poglavlje bilo otvoreno, odnosno nakon finaliziranja pregovaračkih pozicija. Dodjeljivanje ovako važne uloge radnim grupama za poglavlja koja se odnose na vladavinu prava, uz dostupnost svih informacija članovima iz NVO sektora, te zainteresovanoj javnosti, trebalo je da bude adekvatan mehanizam za nepristrasno, cjelovito i blagovremeno izvještavanje o postignutom.

Međutim, odluku o proširivanju nadležnosti radnim grupama pratilo je uspostavljanje novog tijela, Savjeta za vladavinu prava⁵, što je još jedan novitet u crnogorskim pregovorima u odnosu na uporedna iskustva. Savjet je dobio zadatak da nadgleda proces pregovora u poglavljima 23 i 24, razmatra ključne razloge za kašnjenje u realizaciji obaveza i daje preporuke za hitno postupanje u oblastima koje čine ova poglavlja.

Skromni rezultati u najznačajnijim i najzahtjevnijim poglavljima i nedovoljno aktivna uloga Kolegijuma za pregovore, rezultirale su idejom o "političkom pritisku" koji bi došao od starješina organa čiji su predstavnici članovi radnih grupa 23 i 24.

Međutim, **koordinacija procesom, sudeći po ovogodišnjem načinu rada, u potpunosti je prešla na Savjet za vladavinu prava**, dok radne grupe ne dobijaju zvaničnu informaciju o zaključcima. Iz Sekretarijata Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju tvrde da su sjednice Savjeta zatvorene za javnost, iako to nije precizirano u Odluci o osnivanju ovog tijela.⁶ Dalje, saopštenja sa sjednica ovog tijela sadrže samo okvirne i opisne ocjene o toku pregovaračkog procesa, bez zaključaka i konkretnih zaduženja za ministarstva, odnosno organe uprave.⁷ Iako radna grupa može formalno da "kandiduje" temu o kojoj bi se raspravljalo na sjednici Savjeta, to se do sada nije dogodilo na sjednicama RG23 na kojima su se isključivo iznosile tehničke prepreke za izvještavanje. Dodatno, u Savjetu za vladavinu prava nema predstavnika nevladinog sektora koji su članovi radnih grupa za poglavlja 23 i 24, dok oni pojedine informacije od značaja za rad ne mogu dobiti čak ni kada ih traže pisanim putem, što je samo Institut alternativa tokom ove godine učinio više puta. Ovo nužno i ponovo otvara pitanje selektivnog pristupa informacijama i neravnopravne pozicije predstavnika NVO u radnoj grupi.⁸

Neadekvatnom komunikacijom Savjeta i radnih grupa 23 i 24, te raspravljanjem o isključivo formalnim aspektima procesa, uloga radnih grupa je marginalizovana i svedena na tehničko praćenje mjera i izvještavanje. Koordinacija procesom je "prebačena" na viši nivo - ministara i starješina organa uprave, čiji su sastanci zatvoreni za javnost, a o njihovim zaključcima nije informisana ni sama radna grupa koja sprovodi mjere.

5 "Savjet čini predsjednik koji je potpredsjednik Vlade za unutrašnju politiku i politički sistem, njegov zamjenik, ministar unutrašnjih poslova, i 39 članova", član 3 Odluke o osnivanju Savjeta za vladavinu prava, jun 2014.
6 Odgovor sekretara Pregovaračke radne grupe na dopis Instituta alternativa, 5. jun 2015.
7 Vidjeti: Informacija sa četvrtne sjednice Savjeta za vladavinu prava, 6.4.2015, dostupno na: <http://www.eu.me/mn/press/saopstenja/item/1103-markovic-ocekujemo-da-ispunimo-sva-privremena-mjerila-u-poglavljima-23-i-24>
8 "Pismo članova radne grupe za poglavlje 23", Institut alternativa, 29.7.2014, dostupno na: <http://institut-alternativa.org/pismo-clanova-radne-grupe-za-poglavlje-23/>
9 Više o ovome: "Izvještaj Evropske komisije u brojkama", Institut alternativa, 8.10.2014, dostupno na: <http://institut-alternativa.org/izvjestaj-evropske-komisije-u-brojkama/>

“NOVA FORMA IZVJEŠTAVANJA O REALIZACIJI MJERA” – VJEŠTO UPAKOVANI PROSJEK

Prateći smjernice Evropske komisije iz Izvještaja o napretku za 2014. godinu,⁹ Crna Gora je i prva zemlja koja je pristupila izmjenama akcionih planova za poglavlja 23 i 24, prvenstveno zbog kašnjenja u realizaciji planiranih aktivnosti, loše definisanih indikatora uspjeha, manjka mjerljivih rezultata, slabe koordinacije procesom i samog izvještavanja. Rezultat adaptacije, koja je okončana početkom 2015. godine, je u najvećoj mjeri bilo utvrđivanje novih rokova. Tako su pomjereni vremenski okviri za 57 mjera u oblasti borbe protiv korupcije,¹⁰ od kojih su rokovi kod 6 preformulisani u “kontinuirano” sprovođenje. Dakle, jednogodišnje sprovođenje Akcionog plana je označilo pomjeranje rokova za gotovo polovinu od ukupnog broja mjera (48,7%) u oblasti borbe protiv korupcije.

Nakon što je Vlada u februaru usvojila adaptirane akcione planove, uvedene su nova forma i dinamika izvještavanja. Ovo je učinjeno, još jednom u nizu, uz obrazloženje da je Vlada uslovljena sugestijama Evropske komisije, u koje predstavnici NVO u radnoj grupi nisu imali uvid. Nova forma podrazumijeva da će izvještaji obuhvatati samo mjere koje su dospjele za realizaciju, a ne sve kao do sada. Nova dinamika znači da će, umjesto dosadašnjih kvartalnih izvještaja o realizaciji akcionih planova za poglavlja 23 i 24, radne grupe pripremati, a Vlada usvajati, isključivo polugodišnje izvještaje. Šestomjesečna dinamika izvještavanja nije dobra za proces, niti komuniciranje napretka o pregovorima sa javnošću. Tako npr. određena mjera će do kraja juna vjerovatno biti realizovana, iako je rok za njenu realizaciju bio mart mjesec, a da javnost uopšte neće biti informisana o razlozima za kašnjenje. Tromjesečno kašnjenje je problematično kod objavljivanja izvještaja o realizaciji ključnih strateških dokumenata, kao što je Strategija reforme javne uprave.

Prvi usvojeni izvještaj nakon adaptacije akcionih planova karakteriše visok stepen realizacije mjera od 77% iz Akcionog plana za poglavlje 23 u 2015. godini, odnosno 231 od 300 mjera.¹¹ Ipak, visok procenat uspješnosti realizacije aktivnosti je rezultat loše forme izvještavanja i opisnih ocjena o ispunjenosti mjera. Tako je najveći broj mjera označen kao “djelimično realizovan” ili se realizuje kontinuirano. Ukupno 68 od 99 mjera i podmjera dospjelih za realizaciju u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije označeno je na ovaj način. Oznakom da je djelimično realizovana računa se mjera i kada obrazloženje ne pokazuje da su bilo kakve aktivnosti sprovedene. Primjer je mjera o prostornim i tehničkim uslovima za rad Specijalnog državnog tužilaštva.¹²

Mjera br. 2.2.1.6. Obezbjediti prostorne i tehničke uslove za rad Specijalnog državnog tužilaštva –

U toku je proces obezbjeđivanja prostornih i tehničkih uslova za rad Specijalnog državnog tužilaštva.¹³

Određeni broj mjera se u polugodišnjoj statistici bilježi kao “realizovano”, jer je označeno da se sprovede u kontinuitetu, iako nije bilo obuka ili organizovanih okruglih stolova u izvještajnom periodu. Dodatno je problematično i to što nema normiranih indikatora na polugodišnjem nivou za mjere koje će se sprovesti do kraja pregovaračkog procesa.

Mjera br. 2.2.5.3. Sprovesti obuke lica zaduženih za vođenje, praćenje i izvještavanje o statistici za krivična djela sa elementima korupcije –

u izvještajnom periodu nije bilo aktivnosti.¹⁴

Članovi radne grupe 23, kao ni zainteresovana javnost, ne mogu se vjerodostojno uvjeriti da li su pojedine mjere djelimično realizovane ako nije moguće ostvariti uvid u pripremljeni materijal.

10 Ukupno 117 mjera (uz 29 podmjera) u Akcionom planu za 23 poglavlje

11 Prvi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23, jul 2015.

12 Napomena: Izdvojeni primjeri mjera integralno su preneseni iz četvrtog izvještaja o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23

13 Ibid, str. 118.

14 Ibid, str. 132.

Mjera br. 2.1.1.5.1. Donijeti potrebne podzakonske akte za sprovođenje Zakona –

Ministarstvo pravde je nacрте podzakonskih akata, koje je pripremila UAI, 3. juna dostavilo Sekretarijatu za zakonodavstvo.¹⁵

I dalje su prisutni brojni primjeri loše definisanih nosilaca aktivnosti i indikatora uticaja. Tako npr. kod indikatora "broj postupaka" mora biti precizirano da li treba da ih je više ili manje.

Primjer loše definisanog indikatora je i broj podignutih optužnica, budući da je diskutabilno da li veći broj optužnica protiv službenika Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova, smanjuje rizik od korupcije ili označava da je korupcija prisutnija.¹⁶

U Akcionom planu i dalje postoje pogrešno definisani nosioci aktivnosti. Tako se npr. na određenim mjestima ističe kako nosilac aktivnosti nema podatke koji su za tu mjeru označeni kao indikatori uspjeha. Stoga, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije ne raspolaže podatkom o broju podignutih optužnica u odnosu na broj krivičnih prijava, što je sporno zbog načina definisanja indikatora uticaja.

Primjer nepreciznog i netačnog izvještavanja je mjera koja se odnosi na uspostavljanje transparentnih procedura o javnim nabavkama. Budući da je indikator za ovu mjeru *broj uspostavljenih službi i službenika za javne nabavke u jedinicama lokalne samouprave*, netačno je da su službe uspostavljene u svim lokalnim samoupravama, kao što je u izvještaju istaknuto, jer službenik za javne nabavke nije zamjena za službu, što je u izvještaju poistovijećeno.

Adaptacija akcionih planova nije otklonila nedostatke koji su i do sada uticali na loše izvještavanje, a odnose se na proizvoljne ocjene, loše definisane indikatore i nosioce aktivnosti. Pored toga, izvještaji ni prije ni nakon izmjene ne pružaju jasnu sliku šta je konkretan napredak u praksi i koji su efekti realizovanih aktivnosti, što uz ukidanje kvartalnog izvještavanja o realizaciji akcionih planova nameće potrebu proaktivnijeg izvještavanja i informisanja javnosti.

MIŠLJENJA I IZVJEŠTAJI EVROPSKE UNIJE – SPI VRTEŠKA I ARBITRARNO ODLUČIVANJE O OBJAVLJIVANJU

Vlada od početka procesa pregovora odbija da javnosti, nevladinim organizacijama, pa čak i poslanicima u Skupštini Crne Gore, učini dostupnim mišljenja Evropske komisije na bitne nacрте i predloge zakona koji se usvajaju u procesu evropske integracije. Stoga je za čitav niz zakona nemoguće utvrditi šta je Evropska unija imala da kaže o njima. Evo kako izgleda birokratska vrteška u odgovorima na zahtjev za slobodan pristup informacijama kojim se traže komentari Evropske komisije na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama:

Institut alternativa se obratio Upravi za javne nabavke (UJN) zahtjevom za slobodan pristup informacijama u julu 2014. godine kojim je tražen uvid u komentare Evropske komisije (EK) na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Međutim, iz Uprave su nas u odgovoru na zahtjev informisali da nisu u posjedu tražene informacije, te da su zahtjev prosljedili Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI), uz kopiju prosljedjenog zahtjeva. MVPEI nije odgovorilo na prosljedjeni zahtjev, već smo informisani da je mišljenje Evropske komisije dostavljeno Upravi i da treba da se ponovo obratimo ovom tijelu kao nadležnom za oblast javnih nabavki. IA je, u novom zahtjevu, od 5. juna 2015. godine, neposredno nakon stupanja izmjena Zakona na snagu, ponovo tražio UJN komentare EK. UJN nam nije u zakonskom roku odgovorila na ponovljeni zahtjev, već smo odgovor dobili od Ministarstva finansija 23. jula 2015. godine u kojem nas obavještavaju da nisu u posjedu tražene informacije i da su zahtjev prosljedili Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija i državnom sekretaru za evropske integracije, odnosno glavnom pregovaraču, jer su oni nadležni "za postupanje u konkretnoj upravnoj stvari".

¹⁵ Akcioni plan za poglavlje 23

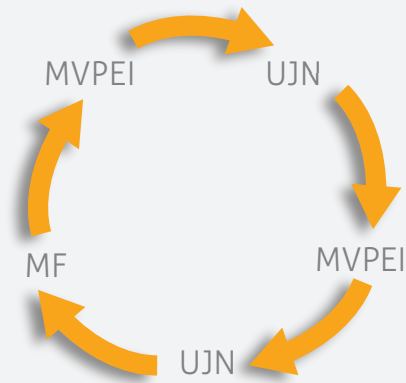
¹⁶ Prvi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23, str. 96.

IA se, bez obzira na formalno prosljeđen zahtjev MF, obratio 31. avgusta 2015. MVPEI i tri dana kasnije dobio komentare nakon više od godinu dana. Dostavljeni komentari predstavljaju prepisku Ministarstva finansija sa Evropskom komisijom, pa je nejasno kako ova institucija nije bila u posjedu istih.

Nedostupnost mišljenja Evropske komisije na ključno zakonodavstvo otvara niz pitanja. Najprije, nejasno je u kojoj mjeri usvojena rješenja korrespondiraju sa sugestijama Evropske komisije ukoliko zainteresovana javnost ne može ostvariti uvid u njihov sadržaj. U konkretnom slučaju je problematično to što nadležna institucija za sprovođenje Zakona, kao i koordinaciju izrade zakonskih izmjena, UJN, nije u posjedu mišljenja Evropske komisije, pa se postavlja pitanje čime je usmjeren proces "unapređenja" zakonskih rješenja. Najzad, uporno prebacivanje nadležnosti i odgovornosti sa jedne adrese na drugu je sporno i sa aspekta koordinacije procesa, ali i otvorenosti institucija, a ujedno pokazuje da formalni zahtjev dostavljen od strane jedne državne institucije drugoj ne obavezuje na postupanje, te predstavlja namjerno opstruiranje dostavljanja komentara, odnosno omogućavanje uvida kada je to već bez ikakvog značaja.

Pored toga što javnost nije upućena u mišljenja i komentare Evropske komisije na učestale promjene zakona, ni izvještaji ekspertske misije nisu dostupni, a u protekle tri godine oni su analizirali, između ostalih, oblasti poput konflikta interesa, pranja novca i finansiranja terorizma, efikasnost pravosuđa i borbu protiv korupcije u organizovanog kriminala.

Polovično i nepotpuno odgovaranje na zahtjeve za slobodan pristup informacijama od strane MVPEI "iskusili" smo i traženjem izvještaja ekspertske misije za sedam oblasti koje su sprovedene tokom 2012, 2013, 2014 i 2015. godine. Naime, ovi izvještaji su označeni oznakom tajnosti, o čemu svjedoči odgovor MVPEI koji je dostavljen Institutu alternativa 16. juna 2015. godine. MVPEI nas je informisalo da je izvještaje označilo oznakom "interno", ali bez obrazloženja razloga koji su ih na takav postupak naveli. Smatrajući da

ovo nije i ne može biti adekvatno obrazloženje i osnov za označavanje ovih dokumenata tajnim, IA je podnio tužbu Upravnom sudu u julu iste godine. Javno insistiranje na nepostojanju osnova da se izvještaji ekspertske misije zaštite i učine nedostupnim prouzrokovalo je reakciju MVPEI da je Evropska komisija zaštitila ove dokumente kao svoje vlasništvo. Ipak, u odgovoru na novi zahtjev IA u kojem je zatražen stav EK, MVPEI nam je 3. avgusta 2015. dostavilo prepisku sa predstavnicima Direktorata za politiku susjedstva i proširenje Evropske komisije u kojoj se ističe da ne mogu svi izvještaji biti objavljeni i dostavljeni, kao i da će EK, u komunikaciji sa MVEPI, u svakom pojedinačnom slučaju odlučiti da li će izvještaj učiniti dostupnim ili ne. Iako ovaj odgovor i ovakvo tumačenje EK takođe utiče na transparentnost procesa, bitno je drugačije u odnosu na odgovor MVPEI. Dakle, nisu svi izvještaji zaštićeni i pod oznakom "interno", već Evropska komisija zadržava pravo da odluči o objavljivanju svakog od izvještaja pojedinačno.

MVPEI nije u konkretnom zahtjevu za pristup svim izvještajima ekspertske misije postupilo u skladu sa sugestijom Evropske komisije da se za svaki od pojedinačnih izvještaja odluči da li može ili ne može biti objavljen i takvim "tumačenjem" je uskratila pristup svim izvještajima. Pogrešno je i obrazloženje da su svi izvještaji tajni. Takođe, po Zakonu o tajnosti podataka, MVPEI mora čuvati tajnost podataka EU, ali oznakom "interno" ih klasifikuje sama Evropska komisija.¹⁷ Dodatno, problematičan je i stav Evropske komisije o zaštiti izvještaja ekspertske misije, budući da

¹⁷ Zakon o tajnosti podataka, "Sl. list Crne Gore", br. 14/08 od 29.02.2008, 76/09 od 18.11.2009, 41/10 od 23.07.2010, 40/11 od 08.08.2011, 38/12 od 19.07.2012, 44/12 od 09.08.2012, 14/13 od 15.03.2013, 18/14 od 11.04.2014.

se na taj način bitno ograničava javnost procesa, sprečava uvid u stavove EU i podstiče Vlada na zatvorenost. Posebno uzevši u obzir da su ovi izvještaji dostupni u Turskoj na internet stranici Delegacije Evropske unije u ovoj zemlji.¹⁸

KAKO DO VEĆE TRANSPARENTNOSTI I PRECIZNIJIH INFORMACIJA O PREGOVORIMA?

Navedeni problemi pokazuju da se Vlada "pokajala" zbog otvaranja procesa prema javnosti, te pod geslom novih zahtjeva Evropske unije selektivno objavljuje informacije. Javnost procesa pregovora za punopravno članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji "narušena" je restrukturiranjem pregovaračke strukture, ukidanjem kvartalnog izvještavanja o procesu, proizvoljnim ocjenama napretka, te manipulisanjem sa objavljivanjem komentara i izvještaja EK.

S tim u vezi, potrebno je u pravcu:

- **koordinisanih i transparentnih aktivnosti unutar pregovaračke strukture:** otvoriti sjednice Savjeta za vladavinu prava za javnost, te omogućiti članovima radne grupe iz NVO sektora da prisustvuju sjednicama ovog tijela. Samo na taj način je moguće ostvariti usklađenost između onoga što Savjet prepoznaje kao prioritetne mjere i aktivnosti radne grupe koja prati realizaciju tih mjera;
- **boljeg izvještavanja:** ukinuti sporne kvalifikacije stepena ispunjenosti mjera – "djelimično realizovano" i "realizuje se kontinuirano". Za mjere koje se po sadašnjem određenju realizuju kontinuirano, neophodno je utvrditi kvote za realizaciju na polugodišnjem nivou, te utvrditi mjerljive indikatore, budući da sadašnji u većini slučajeva nisu pokazatelji uspjeha;

- **postizanja visoko participativne izrade kvalitetnih zakonskih rješenja:** mišljenja Evropske komisije na nacрте i predloge zakona učiniti (obaveznom) pratećom dokumentacijom prilikom dostavljanja teksta u skupštinsku proceduru, odnosno dostupnim svim zainteresovanim stranama. Takođe, Evropska komisija bi trebalo da omogući pristup svojim izvještajima ekspertskih misija, uz zaštitu ličnih podataka ili podataka o istragama koje su u toku, odnosno koji mogu da štete sprovođenju istih.

¹⁸ Vidjeti internet prezentaciju Delegacije Evropske unije u Turskoj, dostupno na: <http://avrupa.info.tr/eu-and-turkey/accession-negotiations/peer-review-reports.html>

KORIŠĆENI IZVORI

Akcioni plan za poglavlje 23, septembar 2013.

Izveštaj o napretku Crne Gore u 2014. godini, oktobar 2014.

Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, 6. mart 2014. godine

Odluka o osnivanju Savjeta za vladavinu prava, jun 2014.

Odgovor Ministarstva finansija na zahtjev za slobodan pristup informacijama Instituta alternativa od 23.7.2015.

Odgovori Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija na zahtjeve za slobodan pristup informacijama Instituta alternativa od 16.6.2015. i 3.8.2015.

Odgovor Uprave za javne nabavke na zahtjev za slobodan pristup informacijama Instituta alternativa od 7.2014.

Odluka o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, "Službeni list Crne Gore, broj 9/2012", od 10.2.2012.

Prvi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23, jul 2015.

Revidirani akcioni plan za poglavlje 23, februar 2015.

Saopštenja sa sjednica Savjeta za vladavinu prava

Zakon o tajnosti podataka, "Sl. list Crne Gore", br. 14/08 od 29.02.2008, 76/09 od 18.11.2009, 41/10 od 23.07.2010, 40/11 od 08.08.2011, 38/12 od 19.07.2012, 44/12 od 09.08.2012, 14/13 od 15.03.2013, 18/14 od 11.04.2014.

O INSTITUTU ALTERNATIVA

Djelujemo kao think tank, odnosno istraživački centar, i u svom radu se bavimo oblastima dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti. Oblasti u kojima radimo i ostvarujemo uticaj strukturisane su okviru programa: javna uprava, odgovorne javne finansije, parlamentarni program i bezbjednost i odbrana. Na osnovu rada u okviru naših programa, bavimo se praćenjem procesa pregovora o članstvu u EU, uz aktivno učešće u radnim grupama za pregovaračka poglavlja 23 i 32. Naša posebna aktivnost je Škola javnih politika koju organizujemo od 2012. godine. IA je licenciran od strane Ministarstva nauke kao naučno-istraživački institut 2013. godine.

www.institut-alternativa.org

www.mojgrad.me

www.mojauprava.me

www.mojnovac.me

institut alternativa

CIP - КАТАЛОГИЗАЦИЈА У ПУБЛИКАЦИЈИ
НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ЦРНЕ ГОРЕ, ЦЕТИЊЕ

ISBN 978-9940-533-52-6
COBISS.CG-ID 27974416